

Jongveehuisvesting op Aver Heino

Tentstal en hellingstal innovatief en concurrerend

Op proefbedrijf Aver Heino zijn inmiddels de nieuwe stallen in gebruik genomen. Omdat stro en vaste mest belangrijke items zijn in de biologische landbouw, is voor het jongvee tot een leeftijd van 18 maanden gekozen voor in strooiselstallen.

Afwijkend mag, als het maar 'praktisch, goedkoop en goed voor de dieren is' was de boodschap van bedrijfsleider Willem Muller bij het ontwerpen van de nieuwe jongveehuisvesting voor Aver Heino.

Het resultaat is een bijna ronde (10 hoekige) kalverstal van 14 meter doorsnede, voorzien van een mest-silokap als overkapping. Voordeel van de ronde vorm is dat de windrichting minder invloed heeft op het stalklimaat. Kalveren zijn gebaat bij een constant, droog en fris stalklimaat. De drie meter hoge zijgevels zijn aan oost-, west- en zuidzijde voorzien van grof windbreekgaas. De noordzijde is dicht en voorzien van deuren die toegang geven tot de voergang en de hygiënesluis. Het windbreekgaas is vrij eenvoudig te verwijderen. Hierdoor kan van binnen uit gevoerd worden, terwijl het uitmesten van buiten af gebeurt. Zo blijven voer en mest goed gescheiden. De eenlingboxen zijn gedrieën op een kar geplaatst en voorzien van een lekbak. Zo kan gierendamping zo veel mogelijk beperkt worden, wat een gunstig stalklimaat oplevert. De gier van eenlingboxen en strohokken wordt via een buis naar de mestopslag onder de ligboxenstal afgevoerd.

De tentstal biedt ruimte aan 25 tot 30 kalveren van 0 tot 6 maanden en de bouwkosten bedragen, inclusief montage, € 29.000.

Een groot voordeel van dit nieuwe ontwerp is dat de tentstal, op de vloer na, als bouw pakket te leveren is. Dit maakt deze stal, vooral bij grotere diameters, relatief goedkoop.

Hellingstal voor ouder jongvee

De hellingstal is in Frankrijk en Duitsland in de vleesveehouderij wel gebruikelijk, maar is in Nederland vrij onbekend. Het principe is dat gestrooid wordt op het hoogste punt van een hellend vlak, waarna het stro door het vee naar beneden wordt gelopen. Het vervuilde stro wordt op het laagste punt met een uitmestsysteem uit de stal gehaald. In feite is een hellingstal een verder ontwikkelde potstal: het uitmesten is geautomatiseerd en het stroverbruik ligt circa 30% lager.

Daarnaast is de hellingstal, bij een gelijk aantal dieren, compacter dan de potstal. Voor het jongvee van 6 tot 18 maanden is per dier gemiddeld 1.1 m² loop- en eetruimte aanwezig en 2.75 m² ligruimte.

De stal is uitgevoerd als luifelstal en gecombineerd met berging voor hooi, stro en machines. De open zijde is op het oosten geplaatst. Boven de vee-stalling is een zolder, zodat dagelijks vanaf de zolder gestrooid kan worden. Vanaf de voergang is de zolder met trekker en voorlader eenvoudig te bevoorraden.

Het ontwerp van de hellingstal op Aver Heino is op twee punten opvallend. Zo springt de eenvoud van de mestverwerking in het oog. Achter het voerhek geen kelders met roosters of een brede mestgang met vouwschuif, maar een loop/eetruimte die sterk overeen komt met een grupstal, dat wil zeggen: achter het voerhek een stand van 120 tot 150 cm met daarop een aantal afscheidingen. Op deze manier wordt voorkomen dat de dieren dwars gaan staan en de stand vervuilen. Achter de stand is een compac-

te grup met uitmestinstallatie, type schuifstangstelsysteem.

Een ander opmerkelijk punt is dat de ligvloer die bij twee spantvakken in hellingshoek verstelbaar is. De gewenste helling van het ligbed blijkt in de praktijk erg belangrijk en hangt onder andere af van de grootte van het vee, de veebezetting en waarschijnlijk ook van het rantsoen en het jaargetijde. Met de verstelbare ligvloer kan op Aver Heino hiermee geëxperimenteerd worden.

Goed beschouwd is de hellingstal een eenvoudig staltype, dat wat investering betreft goed kan concurreren met de ligboxenstal. Een bijkomend voordeel is de flexibiliteit van een dergelijke strooiselstal; met een paar kleine aanpassingen aan uitvoering en plaatsing van het voerhek is de stal ook geschikt te maken voor droogstaand melkvee. ■

TENTSTAL VOOR KALVEREN

diameter:	14.00 m
nokhoogte:	5.76 m
gothoogte:	3.20 m
oppervlakte stro:	40 m ² (5 hokken)
ventilatie:	dwarsventilatie, nokventilatie is mogelijk, 66 m ² windbreekgaas (12 x 12 mm) in gevels
capaciteit:	20 kalveren op stro (uitgaande van 4 per hok) 9 eenlingboxen op kar met lekbak
kosten:	bouwkosten incl. montage € 29.000 inrichting, water en elektra € 14.000

HELLINGSTAL VOOR JONGVEE VAN 6 - 18 MAANDEN

loop/eetruimte:	120/150 cm stand, daar achter 50 cm grup
ligruimte:	530/500 cm met 12 - 8% helling (bij jongste resp. oudste dieren)
oppervlakte stro:	113 m ² (5 hokken)
ventilatie:	open stal, geen verdere voorzieningen
capaciteit:	40 dieren, gemiddeld 1.1 m ² loopruimte, 2.75 m ² ligruimte (staloppervlak per dier: 6.1 m ²)